

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 429
din 20.05.2020

Dosar nr: 834/ 2019

Petiția nr: 7.202/ 27.11.2019

Petent: Forumul Democratic al Germanilor din România

Reclamat: Partidul Social Democrat – Structura centrală (R1)

Partidul Social Democrat Organizația Sibiu (R2)

..... – Președintele PSD Sibiu (R3)

Partidul Social Democrat Organizația Vrancea (R4)

Obiect: comunicări publice cu caracter naționalist-șovin, de instigare la ură națională, a organizațiilor locale PSD, postate pe paginile de Facebook ale acestora.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petenților

1. Forumul Democratic al Germanilor din România, .

Numele și sediul părții reclamate/martorilor

2. Partidul Social Democrat – Structura centrală .

3. Partidul Social Democrat Organizația Sibiu .

4. ., Președintele PSD Sibiu .

5. Partidul Social Democrat Organizația Vrancea .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

6. Prin adresa nr. 7.202 din data de 27.11.2019, petenta sesizează Consiliul cu privire la faptul că organizațiile locale ale partidului Social Democrat menționate la pct. I, alin 2, pct. 2-5, au postat pe paginile de Facebook comunicări publice cu caracter naționalist-șovin, de instigare la ură națională.

III. Procedura de citare

7. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

8. Prin adresa nr.7.202/03.12.2019 a fost citată petenta, iar prin adresele nr. 7.380/03.12.2019 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind citate la audieri pentru data de 10.12.2019 (filele 6 - 16 la dosar), dovada comunicărilor citațiilor făcându-se prin confirmările de primire atașate la dosar.

9. Urmare a solicitării organizației PSD Sibiu, de acordare a unui nou termen, părțile au fost recitate la audieri pentru data de 17.12.2019, prin adresele nr. 7.573/10.12.2019 (filele 19 - 23 la dosar), dovada comunicărilor citațiilor făcându-se prin confirmările de primire atașate la dosar.

10. La termenul din data de 17.12.2019 părțile au fost prezente cu excepția părții reclamate PSD Organizația Vrancea, care a trimis un punct de vedere.

11. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

12. Prin adresa nr. 7.202 din data de 27.11.2019, petenta Forumul Democratic al Germanilor din România, sesizează Consiliul cu privire la faptul că organizațiile locale ale Partidului Social Democrat respectiv PSD Organizația Sibiu, reprezentantul acesteia și PSD Organizația Vrancea, au postat pe paginile de Facebook comunicări publice cu caracter naționalist-șovin, de instigare la ură națională.

13. În fapt, petenta arată următoarele:

13.1 ***Cu privire la faptele:***

a) În data de 06.11.2019, PSD Sibiu a făcut publică o afirmație privind originile neromânești și neortodoxe ale adversarilor lor politici, textul putând fi regăsit și pe paginile de web G4 Media (<https://www.g4media.ro/psd-sibiu-postare-xenofoba-nume-romanesc-versus-nume-de-strain-vasile-versus-iohannis-orban-si-barna.html>), după cum urmează:

"Nume românesc versus nume de străin.

Vasile versus Iohannis, Orban și Bârna

Iohannis, PNL și USR ne jignesc românii! Am observat în mai multe "ieșiri" ale domnilor Iohannis, Orban și Bârna cum aceștia ironizau numele Vasile doar din simplu motiv că cel de al doilea nume al premierului Viorica Dăncilă este Vasilica. Le atragem atenția domnilor Ludovic Orban, Klaus Werner Iohannis și Bârna că membri PSD nu au ironizat numele de origine străină, adică ungară și germană pe care aceștia le poartă. Nu vom tolera atitudinea sfidătoare a acestor așa-ziși lideri care au reușit să-i manipuleze pe români cu tupeu și lipsă de bun simț. Domnilor Iohannis, Orban și Bârna, numele Vasile este purtat cu mândrie de aproape 600.000 de români care-și doresc să trăiască decent în țara lor fără să fie sfidați, jigniți, ignorați la nesfârșit de un președinte care niciodată nu a venit în mijlocul lor. Vasile este un nume pe care românii îl poartă pentru că este numele unuia dintre cei mai importanți sfinți ai Bisericii Ortodoxe, considerat păzitor de duhuri rele. Vasilică Viorica Dăncilă este numele candidatului de naționalitate română la președinția României și care merită să-i conducă pe români. Vasilică Viorica Dăncilă este candidatul creștin-ortodox, precum majoritatea cetățenilor români, candidatul care a susținut familia tradițională la referendumul din toamnă anul 2018. Acestea sunt trăsăturile normalității României.

În România, drepturile la opinie și la vot democratic nu sunt îngrădite. Dar oare este NORMAL ca reprezentanții Bisericii Evanghelice-Luterane, din care face parte sasul Klaus Iohannis și reprezentanții Bisericii Unitariene, de care aparține etnicul maghiar Ludovic Orban, să declare public că nu susțin familia formată dintre un bărbat și o femeie, așa cum este familia tradițională românească, iar acești doi lideri de la PNL să nu ia atitudine? Oare este România NORMALĂ dacă a ajuns, astăzi, să fie condusă de oameni care nu simt românește, care nu înțeleg obiceiurile, tradițiile și spiritul nostru românesc, transmis din strămoși?

Români, 10 noiembrie este ziua în care aveți dreptul să decideți să trăiți într-o țară normală! Votați Viorica Dăncilă, un bun român!"

b) În data de 07.11.2019, PSD Organizația Focșani a postat pe pagina sa de Facebook următorul text:

"Klaus, Siegfried, Kovesi, Orban, Hellvig, Clotilde, Kelemen, Tomac. Au ajuns străinii să ne conducă țara? Felicitări SRI."

Acest text poate fi citit și pe pagina de web Digi24.

<https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/psd-nu-se-dezminte-inca-o-organizatie-a-partidului-face-afirmatii-xenofobe-pe-facebook-au-aiuns-strainii-sa-ne-conduca-tara-1212820>

c) Deși cele două comunicări au fost șterse de către organizațiile locale PSD, acestea au devenit virale, fiind facil de citit în mediul virtual. După aceste comunicări, președintele organizației PSD Sibiu a reluat o parte din conținutul mesajului inițial, într-o ieșire publică, asumându-și conținutul postărilor și subliniind că mesajul a fost unul corect, însă incapacitatea anumitor cititori de a înțelege semnificația acestuia determinând PSD Sibiu să îl șteargă de pe pagina rețelei de socializare:

"Repet ce era scris negru pe alb: Iohannis, Orban și Bârna au ironizat prenumele Vasile doar din simplu motiv că, cel de al doilea prenume al premierului Viorica Dăncilă este Vasilica. Au adus astfel atingere demnității a 600.000 de români care poartă acest nume. Am spus clar în postarea noastră că noi nu am ironizat și nu vom ironiza numele celorlalți candidați așa cum au procedat ei."

"Am șters postarea pentru că ne-am dat seama că o armată de postaci încearcă să denatureze mesajul nostru și să îl ducă într-o zonă care nu ne caracterizează nici prin fapte, nici prin vorbe."

Acest text poate fi citit și pe pagina de web <http://www.turnulsfatului.ro/2019/11/08/..-explica-de-ce-a-sters-mesajul-considerat-xenofob-o-armata-de-postaci-incearca-sa-ne-denatureze-mesajul/>

13.2 Cu privire la conținutul postărilor:

Petenta arată că ambele postări se întemeiază pe fond, pe aceeași teorie a antitezei dintre majoritatea etnică românească și ortodoxă, și elementele "străine", respectiv cetățenii români de etnie germană și maghiară. Majoritatea ortodoxă este pusă în opoziție cu aparținătorii Bisericii Luterane sau ai celei Unitariene.

În ceea ce privește mesajul PSD Organizația Focșani, aceasta pune stigma străinului asupra tuturor persoanelor care nu poartă prenume românești (ex: Sigfried), a celor care au dobândit nume prin căsătorie (ex: Kovesi) și, în general, a oricărei persoane născute în afara granițelor actuale ale țării (ex: Tomac).

13.3 Cu privire la ecourile din presă:

Petenta arată că cele două postări ale organizațiilor locale ale Partidului Social Democrat

au avut un puternic ecou în presa națională, fiind considerate atacuri ale partidului împotriva minorităților:

"PSD Sibiu, postare xenofobă:" Nume românesc versus nume de străin. Vasile versus Iohannis, Orban și Bârna"

"PSD nu se dezmințe, încă o organizație a partidului face afirmații xenofobe pe Facebook: „Au ajuns străinii să ne conducă țara?"

"PSD, atac xenofob pe Facebook: Iohannis, Orban și Bârna, nume de străini"

"PSD, atac xenofob pe Facebook, cu erori gramaticale. Postarea a dispărut, dar o puteți vedea aici"

"PSD, forțat să retragă postările xenofobe din campania electorală"

"PSD Sibiu, postare controversată: Werner, Bârna, Orban, nume de străini"

14. Cu privire la părțile reclamate, petenta consideră că organizațiile locale ale PSD, respectiv PSD Sibiu și PSD Vrancea sunt autorii mesajelor naționalist – ortodoxe, xenofobe iar președintele PSD Sibiu a susținut conținutul postării, reiterând o parte semnificativă a acesteia și subliniind că aceasta a fost corectă, pe fond.

În același timp, petenta consideră că, fiind în campanie electorală pentru alegerea Președintelui României, beneficiarul direct al postărilor este Partidul Social Democrat, care nu a dat publicității un mesaj explicit de distanțare sau de condamnare a acestor mesaje, asumându-și-le în acest fel, în mod tacit.

15. În drept, petenta arată că mesajele PSD și ale subdiviziunilor sale (organizațiile locale Sibiu și Vrancea) constituie discriminare prin aceea că deosebesc și exclud pe bază de etnie, limbă și religie respectiv orientare sexuală, având scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic precum și în alte domenii ale vieții publice.

16. De asemenea, petenta consideră că mesajele postate constituie în același timp comportamente manifestate în public ce au caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură națională, având ca scop atingerea demnității și crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, respectiv ofensatoare, îndreptate împotriva unor comunități de persoane și legate de apartenența acestora la o anumită etnie, religie sau de orientarea sexuală a acestora, postările constituind încălcări ale art. 2 respectiv art. 15 din OUG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

17. În concluzie, având în vedere cele menționate în conținutul cererii sale, petenta solicită constatarea, de către CNCD, a existenței faptelor discriminatorii și sancționarea părților reclamate în conformitate cu prevederile art. 26, alin 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

18. În susținerea celor declarate în scris de către petentă, în petiția depusă la dosar au fost inserate linkuri ce conțin mesajele postate în public, precum și cele cu privire la articolele din presă (filele 13-16 la dosar).

19. Prin adresa înregistrată cu nr. 335/ 20.01.2020, petenta depune o completare la petiția anterioară în care arată observațiile cu privire la punctele de vedere exprimate de părțile reclamate Partidul Social Democrat – Structura centrală, PSD Vrancea, PSD Sibiu și președintele PSD Sibiu, după cum urmează:

19.1 Cu privire la notele scrise de partea reclamată Partidul Social Democrat – Structura centrală:

- referitor la excepția lipsei calității procesuale pasive, petenta arată că și în situația în care structurile județene ale PSD au personalitate juridică în conformitate cu statutul partidului, nu se poate contesta împrejurarea că afirmațiile discriminatorii cuprinse în mesajele publice ale celor două organizații locale au beneficiat în exclusivitate structurii centrale a partidului, respectiv candidatului acestuia din campania electorală. Ambele postări de pe pagina de socializare au avut ecouri puternice în presă și în niciun moment reprezentanții structurii centrale ai PSD nu s-au distanțat de aceste mesaje naționalist-sovine, așa cum au făcut-o în trecut, ceea ce poate concluziona că PSD și-a asumat și posibil să fi coordonat aceste postări, fiind beneficiarul direct al resentimentelor unor categorii de cetățeni români;

- cu privire la excepția necompetenței materiale, petenta arată că în apărarea sa, partea reclamată invocă dispoziții din *Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României*, despre care afirmă că ar reprezenta norma specială în raport cu *OG nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare*. Niciunul dintre articolele citate de către partea reclamată nu are vocația juridică de a reprezenta norma specială în raport cu OG nr. 137/2000, deși în art. 37, alin. 4 din *Legea nr. 370/2004* se face referire la (ne)discriminare, însă cu privire la accesul candidaților și formațiunilor politice la spații corespunzătoare. O prevedere care să poată fi interpretată în sensul în care birourile electorale ar fi competente pentru soluționarea cazurilor de discriminare nu poate fi însă identificată în lege. Dacă ar fi fost sesizat vreun birou electoral cu privire la conținutul postărilor, acesta ar fi fost obligat să sesizeze CNCD.

- cu privire la încălcarea prevederilor OG nr. 137/2000, petenta a precizat în petiția introductivă în ce constau încălcările dispozițiilor legale în vigoare privind combaterea tuturor formelor de discriminare.

19.2 Cu privire la notele scrise depuse de partea reclamată PSD Vrancea:

- referitor la excepția lipsei calității procesuale pasive, petenta arată că potrivit dispozițiilor art. 26, alin. 3 din OG nr. 137/2000 - care prevede ca sancțiunile se aplică persoanelor juridice, precum și dispozițiilor art. 227, alin. 1 din Statutul PSD - care organizează organizațiile județene ca persoane juridice, PSD Focșani fiind o subdiviziune fără personalitate juridică a PSD Vrancea, va fi antrenată răspunderea contravențională a acestuia din urmă. Orice altă interpretare ar face dispozițiile OG nr. 137/2000 inoperante față de subdiviziunile fără personalitate juridică ale partidelor politice, ceea ce contravine evident rațiunii pentru care legiuitorul român a adoptat acest act normativ.

- cu privire la încălcarea prevederilor OG nr. 137/2000, petenta a precizat în petiția introductivă în ce constau încălcările de către PSD Vrancea a dispozițiilor legale în vigoare privind combaterea tuturor formelor de discriminare.

19.3 Cu privire la notele scrise depuse de partea reclamată PSD Sibiu și președintele organizației:

- partea reclamată a susținut că mesajele vin ca o reacție la manifestările publice ale străzii sau ale contracandidatului la Președinție. Apărarea acesteia sugerează un drept la autojustiție, într-un sistem de drept guvernat de domnia legii răspunderea este personală, argumentul fiind fără nicio relevanță juridică. Răspunderea juridică, cea contravențională în cazul de față, este personală, reclamații fiind ținute să răspundă juridic pentru faptele sale, indiferent de contextul în care acestea au loc. Nu se poate identifica niciun argument juridic, fiind vorba despre același raționament după care încălcarea legii este acceptabilă, dacă ea vine ca o reacție la atitudinea unui terț.

- cu privire la raporturile dintre PSD Sibiu și FDGR, petenta arată că, deși președintele organizației PSD Sibiu a afirmat, în timpul ședinței de audieri, că raporturile la nivel local dintre cele două organizații (i.e. PSD Sibiu și FDGR) sunt ireproșabile, petenta a identificat pe pagina de socializare a părții reclamate, fotografia unui afiș care a fost pentru o perioadă de timp în vitrina sediului organizației locale a PSD și al cărui conținut face nevoalat trimitere la multe dintre informațiile false și discriminatorii pe care petenta le-a sesizat anterior către CNCD.

20. În susținerea celor declarate în scris de către petentă, la dosar a fost depusă o fotografie a afișului la care se face referire în completarea la petiție (fila 97 la dosar).

Susținerile părților reclamate

Susținerile Partidului Social Democrat (PSD) – Structura centrală

21. În ședința de audieri din data de 17.12.2019, partea reclamată a invocat, pe cale de excepție, următoarele:

- **excepția lipsei calității procesuale a Partidului Social Democrat – Structura centrală** pe motiv că părțile reclamate PSD Sibiu și PSD Vrancea au personalitate juridică și răspund în nume propriu pentru faptele lor;

- **excepția necompetenței materiale a CNCD.**

22. Prin adresa înregistrată cu nr. 7541/10.12.2019 (filele 24-32 la dosar) partea reclamată depune la dosar un Punct de vedere în care arată următoarele:

23. În fapt, partea reclamată arată că sunt sesizate de către petentă două postări realizate în perioada campaniei electorale, de către PSD Sibiu și PSD Focșani, respectiv de președintele Organizației PSD Sibiu, în datele de 06.11.2019 și 07.11.2019.

24. Postările sunt considerate de către petentă ca având conținut discriminatoriu, pentru că ar exclude pe bază de etnie, limbă și religie, respectiv orientare sexuală și că ar avea ca scop restrângerea, înlăturarea recunoașterii, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic precum și în alte domenii ale vieții publice. Totodată, petenta susține că aceste postări, ca efect al caracterului lor public, ar reprezenta "propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură națională, având ca scop atingerea demnității și crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, respectiv ofensatoare, îndreptate împotriva unor comunități de persoane și legate de apartenența acestora la o anumită etnie, religie sau de orientarea sexuală a acestora".

25. Pe cale de excepții, partea reclamată invocă:

a) *excepția lipsei calității procesuale* pe considerentul că toate pretențiile juridice ale petentei vizează aspecte care țin de raportul juridic născut între aceasta și PSD - organizațiile Sibiu și Vrancea, respectiv președintele PSD Sibiu, aceștia fiind autorii mesajelor pretins naționaliste-ortodoxe, respectiv xenofobe. PSD - Structura Centrală și entitățile locale Sibiu și Vrancea sunt persoane juridice distincte, structurile județene având capacitate de exercițiu și folosință proprie și putând dobândi astfel, calitatea de parte în eventuale litigii formulate de terți. Această teză este confirmată de prevederile art. 227 din Statutul PSD potrivit căroră, *organizațiile județene/de sector, ale Municipiului București au personalitate juridică și gestiune proprie, având astfel obligația să efectueze toate demersurile necesare înregistrării și obținerii codului unic de identificare fiscală.*

În acord cu dispozițiile legale, partidele politice, ca persoane juridice de drept public, pot funcționa atât la nivel național, cât și la nivel local, modalitatea de organizare și de funcționare trebuind să

fie reglementată prin statutul acestora iar organizațiile locale ale unui partid politic, constituite în baza legii și a statutului, sunt structuri cu personalitate juridică, care asigură, potrivit prevederilor art. 4 alin. (4) din Legea nr. 14/2003, reprezentarea formațiunii politice la nivel local și, respectiv județean, fiind abilitate să emită acte juridice în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, atribuții care se circumscriu organizării și funcționării partidului politic la nivelul local corespunzător, în același sens fiind și practica constantă a instanțelor de judecată.

Partidul Social Democrat - Structura centrală nu justifică legitimitate procesuală pasivă, în sensul prevederilor legale, întrucât nu are calitatea de titular al obligației în cadrul raportului juridic analizat de Consiliu, în condițiile în care, nu acesta este emitentul postărilor cu privire la care petenta a solicitat constatarea caracterului discriminatoriu, respectiv aplicarea unei sancțiuni.

b) *excepția necompetenței materiale a CNCD* pe considerentul că postările reclamate sunt de natură a întruni formal elementele necesare pentru a atrage competența materială a Birourilor electorale județene, respectiv a organelor avute în vedere de dispozițiile art. 56 alin. 1 din Legea 370/2004 întrucât:

- sunt realizate în timpul campaniei electorale (conform art. 35, alin. 1 din Legea nr. 370/2004 *"Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data alegerilor și se încheie în dimineața zilei de sâmbătă de dinaintea datei alegerilor, la ora 7,00. Campania electorală se încheie în dimineața zilei de sâmbătă de dinaintea datei alegerilor, la ora 7,00"* și

- au caracter de material de propagandă electorală potrivit prevederilor art 22, alin. (1) din Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 34/04.10.2019, conform căroră:

"(1) Este considerat material de propagandă electorală orice material scris, audio sau video, care îndeplinește următoarele condiții:

- a) se referă în mod direct la un candidat sau partid politic care participă la alegeri, clar identificat;*

- b) este utilizat în perioada 12 octombrie 2019 - 9 noiembrie 2019, ora 07,00, respectiv în perioada 15 noiembrie 2019 - 23 noiembrie 2019, ora 07,00, pentru al doilea tur de scrutin;*

- c) are obiectiv electoral și se adresează publicului larg;*

- d) depășește limitele activității jurnalistice de informare a publicului. "*

Partea reclamată arată că, în raport de argumentele prezentate, se poate observa faptul că Birourilor electorale județene au competența materială în ceea ce privește verificarea corectitudinii desfășurării procesului electoral iar, în speța de față, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu are competența materială sub aspectul soluționării acestui raport juridic contravențional.

26. Pe fondul cauzei, partea reclamată solicită respingerea petiției ca neîntemeiată, pentru următoarele motive:

- faptele sesizate nu întrunesc elementele de tipicitate avute în vedere de legiuitor, neputând atrage răspunderea contravențională potrivit art. 2 și art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;

- elementele din postările invocate de reclamantă sunt, în realitate, un drept public la replică, o luare de poziție în raport de ieșirile unor oponenti politici care, în virtutea discursului electoral, creau mecanisme antagonice limitelor dreptului la liberă exprimare, intrând în sfera denigrării, expunerii oprobriului public și prejudicierii demnității candidatului PSD la alegerile prezidențiale, unul dintre argumente fiind prenumele acestui candidat;

- examinarea textelor citate în cuprinsul plângerii nu reliefează o componentă ilicită, acestea

încadrându-se în limitele libertății de exprimare și ale discursului politic uzual, așa cum este el menționat inclusiv în practica CEDO;

- nu poate opera o sancționare a emitentului în contextul în care doctrina social - democrată promovează, în mod licit și constituțional, anumite tipuri de valori, iar așa zisa teorie a antitezei la care face trimitere petenta, între majoritatea etnică și cea românească sau pretinsa propagandă naționalist – șovină, este inexistentă în postările referite, acestea cantonându-se în mod strict la elemente licite.

- nu sunt întrunite cerințele imperative legate de urmarea produsă, legiuitorul impunând existența unei restrângeri, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice prin acțiunile pretins discriminatorii. Este evident că exprimarea unui drept la replică sau dezaprobarea unor oponenți politici nu sunt, prin ele însele, apte să se circumscrie condițiilor limitative avute în vedere de legiuitor.

27. În concluzie, partea reclamată solicită respingerea plângerii petentei FDGR ca neîntemeiată.

28. La dosar nu au fost depuse de către partea reclamată alte documente justificative în susținerea motivării în fapt și în drept.

Susținerile Partidului Social Democrat – Organizația județeană Vrancea

29. Prin adresa nr. 235/12.12.2019 (filele 33-36 la dosar) partea reclamată depune un Punct de vedere în care se arată următoarele:

29.1. Pe cale de excepție, partea reclamată solicită respingerea plângerii petentei ca fiind îndreptată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă, motivat de faptul că organizația județeană PSD Vrancea nu poate fi trasă la răspundere pentru acțiunile și activitățile desfășurate de organizația municipală PSD Focșani în campania electorală desfășurată pentru alegerea Președintelui României din luna noiembrie 2019, implicit nu este răspunzătoare din punct de vedere juridic pentru postarea organizației PSD Focșani, care face obiectul prezentei plângeri.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 14/ 2003 a partidelor politice, precum și ale Statutului PSD, între organizația Județeană PSD Vrancea și organizația Municipală PSD Focșani nu există identitate în ceea ce privește structura, atribuțiile și relațiile cu terții. Totodată, din coroborarea dispozițiilor art. 42 și art. 57 din Statutul Partidului Social Democrat, rezultă faptul că fiecare organizație teritorială a partidului răspunde pentru propriile acțiuni și activități pe care le întreprinde conform atribuțiilor sale.

29.2 Pe fondul cauzei, partea reclamată solicită respingerea plângerii ca neîntemeiată, motivat de următoarele:

a) Potrivit prevederilor art. 2 și art. 15 din OG nr. 137/2000 se observă cerința ca formele de discriminare, așa cum acestea sunt enunțate în lege, să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței, sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice. În aceste condiții, partea reclamată consideră că o simplă postare, prin care se exprimă o opinie retorică, nu poate avea ca efect

restrângerea unor drepturi de orice formă și în niciun caz, nu constituie o încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În cuprinsul punctului de vedere partea reclamată redă o paralelă a caracteristicilor discriminării directe și a discriminării indirecte, așa cum acestea sunt clasificate în reglementările din legislația europeană și în jurisprudența aferentă, inclusiv în Manualul de Drept European privind nediscriminarea editat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene – Consiliul Europei 2010, în acest sens arătând că esența oricărei forme de discriminare directă o constituie diferența de tratament care se aplică unei persoane în timp ce, la discriminarea indirectă efectele tratamentului vor fi resimțite în mod diferit de către oameni având caracteristici diferite.

b) Prin raportare la legislația națională și europeană în domeniu, partea reclamată consideră că, în urma analizei textului incriminat, niciunul dintre termenii folosiți în acesta nu întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, nefiind în măsură să restrângă drepturi și libertăți fundamentale ale vreunei persoane sau grup de persoane și neaducând atingere egalității în drepturi și tratament față de aceiași subiecți.

29.3. În concluzie, față de motivele arătate, partea reclamată solicită respingerea plângerii petentei ca neîntemeiată deoarece respectiva postare nu încalcă prevederile art. 2 și art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, R1 cu modificările și completările ulterioare.

30. La dosar au fost depuse de către partea reclamată documente justificative în susținerea motivării în fapt și în drept (filele 37- 48 la dosar).

Susținerile Partidului Social Democrat – Organizația județeană Sibiu Președintele PSD organizația Sibiu, .. .

31. Prin adresa înregistrată cu nr. 7723/16.12.2019 partea reclamată depune un Punct de vedere în care arată următoarele (filele 95 - 97 la dosar):

32. Petenta a formulat plângerea considerându-se reprezentant al intereselor cetățenilor români de etnie germană, pe motiv că acel comunicat apărut în presă are caracter naționalist-șovin de instigare la ură națională. Din punct de vedere procedural, petitia este formulată numai în ceea ce îi privește pe etnicii de naționalitate germană, celelalte persoane menționate în postare neavând sesizări.

33. Pe fondul cauzei, partea reclamată arată că mesajul postat de organizația PSD Sibiu este o reacție la mesajele de campanie ale candidatului susținut inclusiv de petenta FDGR, candidat care a avut un anumit mesaj de campanie, precum și alte mesaje discriminatorii la adresa unui mare număr de cetățeni români. Cu referire la membrii PSD, reprezentantul petentei a avut diverse mesaje ce reprezentau o discriminare evidentă, caracterul discriminatoriu al mesajului repetat fiind chiar ostentativ.

34. De asemenea, partea reclamată arată că reprezentantul petentei a avut o atitudine nedemnă atunci când a susținut un slogan în sensul că a criticat Poliția Română, afirmând că a fost abuzivă, în momentul în care a sancționat o persoană ce avea numere de înmatriculare cu un mesaj agresiv, grobian și chiar misogin, fiind o instigare la ură pe motiv de apartenență PSD. În continuare, se arată că acțiunea reprezentantului petentei a continuat și în campania electorală, prin pronunțarea în mod ostentativ, cu accent puternic, în mod peiorativ, cu pauze de

exprimare nefirești, urmate de rânjete, a celui de al doilea prenume al candidatului PSD, cel de "Vasilica".

35. Totodată, partea reclamată consideră că având în vedere numărul mare de mesaje sfidătoare și discriminatorii provenite din partea aceluiasi candidat, cu evidențierea faptului că petenta FDGR nu a avut o reacție de dezmințire sau delimitare la aceste mesaje, se poate ajunge la concluzia că nu a fost o "simplă scăpare", ci o acțiune concertată cu țintă expresă către toți membrii PSD.

36. În aceste context, petenta arată că mesajul organizației PSD Sibiu a venit ca o reacție de apărare a demnității a mai multor cetățeni români, a celor care poartă numele unor sfinți creștini, nume sărbătorite pe scară largă în România, tocmai acest aspect fiind inserat în mesajul postat de partea reclamată, cu scopul de a le atrage atenția celor cu nume de origine străină că membrii PSD nu au ironizat numele pe care a aceștia le poartă.

37. Cu privire la întrebarea retorică din mesajul postat, partea reclamată arată că aceasta este o întrebare firească în contextul în care problema respectivă a fost subiect public, în actualitate, cu privire la legiferarea căsătoriei între persoane de același sex, fiind normal să fie puse întrebări legale de normalitatea conduitei și de respectarea legislației în vigoare. Se menționează că aceeași întrebare ar fi fost pusă de partea reclamată și dacă era vorba de un preot creștin ortodox, care ar fi susținut legiferarea homosexualității în România, având în vedere faptul că România este o țară cu o populație majoritar creștină iar afirmația și instigarea la o anumită conduită, în sensul declarării că nu susțin familia tradițională, contravine legislației în vigoare, chiar instigare la nerespectarea legii.

38. Formularea unei întrebări retorice, nu întrunește și nici nu poate întruni, în opinia părții reclamate, cerințele textului legal privind discriminarea deoarece o întrebare nu are caracterul unei afirmații. Nu se pot face similitudini între o întrebare și o afirmație întrucât s-ar afecta grav dreptul la libera exprimare iar în România drepturile la opinie și la vot democratic nu sunt îngrădite.

39. Referitor la afirmația părții reclamate, care a spus despre reprezentantul petentei că este sas, aceasta consideră că nu este nici pe departe jignitor sau peiorativ deoarece așa cum este prezentată și pe site-ul Wikipedia, aceasta este denumirea oficială a grupului etnic din care face parte reprezentantul petentei.

40. În ceea ce privește afirmația din petiție cum că o parte a presei a înțeles mesajul greșit, denaturându-l, partea reclamată consideră că acest fapt nu îi este imputabil deoarece în majoritate, presa a înțeles corect mesajul, în foarte puține cazuri mesajul fiind deformat în mod tendențios, probabil pe fondul campaniei electorale, afirmația fiind neavenită și fără legătură cu obiectul cauzei. De altfel, în susținerea acestui aspect se arată că alte organizații care reprezintă etnia maghiară nu s-au simțit jignite de mesaj, fără nicio conotație xenofobă.

41. Cu privire la poziția președintelui organizației PSD Sibiu, se arată că acesta, observând că sunt persoane de rea credință, care au dat o altă turnură mesajului, a decis ștergerea mesajului pentru a nu intra într-o polemică suburbană și sterilă. În acest context, partea reclamată ... chiar a explicat că mesajul legat de numele candidaților a fost greșit înțeles de către anumite persoane și, pentru a da dovadă de eleganță politică, chiar a cerut scuze celor care au înțeles greșit mesajul.

42. În concluzie, față de motivele arătate, partea reclamată solicită respingerea plângerii petentei, ca nefondată.

43. La dosar au fost depuse de către partea reclamată documente justificative în susținerea motivării în fapt și în drept, conținând înscrisuri (copie după permisul de intrare al părții reclamate la Camera Deputaților) și înregistrări stocate pe un stick de memorie ce conține 6 înregistrări video și o descriere a conținutului stick-ului.

V. Motivele de fapt și de drept

44. În fapt, Colegiul Director reține că obiectul petiției vizează declarațiile formulate de către structurile și reprezentanți ai Partidului Social Democrat (PSD Sibiu și PSD Vrancea) în cadrul unor comunicări publice postate pe paginile de Facebook ale acestora.

45. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepțiile invocate de către a prima parte reclamată, respectiv excepția lipsei calității procesuale a partidului Social Democrat – Structura centrală și excepția necompetenței materiale a CNCD, precum și excepția invocată de a doua parte reclamată, respectiv lipsa calității procesuale pasive.

În drept, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*” Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepțiilor invocate.

46. Analizând excepțiile invocate, Colegiul director urmează a analiza petiția formulată de către Forumul Democrat al Germanilor din România, precum și susținerile părților reclamate consemnate în punctele de vedere ale acestora. Din cuprinsul informațiilor conținute în documentele aflate la dosar rezultă faptul că, în reprezentarea formațiunii politice la nivel local și, respectiv, județean, structurile locale sunt abilitate să emită acte juridice în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și care se circumscriu organizării și funcționării partidului politic la nivelul local corespunzător însă, în cadrul raportului juridic analizat de Consiliul director se iau în considerare postările reclamate și emitentul postărilor cu privire la care petenta a solicitat constatarea caracterului discriminatoriu, pe considerentul că postările reclamate sunt de natură a întruni elementele necesare pentru a atrage competența răspunderii.

47. Având în vedere aceste considerente, Colegiul director urmează a respinge excepțiile invocate, pentru motivele mai sus arătate, urmând a analiza fondul cauzei.

48. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile și declarațiile părților reclamate, obiect al prezentei sesizări, fiind supuse analizei declarațiile formulate de către structurile teritoriale și reprezentanți ai Partidului Social Democrat (PSD Sibiu și PSD Vrancea) în cadrul unor comunicări publice postate pe paginile de Facebook ale acestora. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

49. Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare OG nr. 137/2000R) la art. 2 alin. 1 prevede: „*Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea,*

înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

50. În drept, în soluționarea prezentei sesizări, apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

➤ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

➤ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

➤ art. 2 alin. (1) și art. 15 din OG nr. 137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare OG nr. 137/2000R).

51. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

52. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000R. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu prevederile art. 2, alin. (8) din OG nr. 137/2000R potrivit cărora „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

53. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de etnia și religia acestora.

Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup etnic sau a demnității unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, o încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios, ori
- un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic, astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000R.

Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

54. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

55. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

56. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

57. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi Handyside v. United Kingdom parag. 48 și parag. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

58. În scopul de a determina dacă respectivele declarații, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură națională și religioasă, Colegiul director va examina: **obiectivul urmărit de părțile reclamate, contextul în care au avut loc declarațiile, conținutul afirmațiilor, unde au fost făcute afirmațiile.**

Obiectivul urmărit

59. Obiectivul urmărit este important: au dorit părțile reclamate să disemineze opinii legate de etnia sau naționalitate ori au urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca). În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

60. Colegiul director apreciază că, în speță, afirmațiile părților reclamate au avut rolul de a informa publicul reprezentând opinia proprie a părților reclamate. În acest sens se remarcă faptul că postările au fost șterse de pe paginile de socializare iar partea reclamată .. a reluat, într-o ieșire publică, o parte din conținutul postărilor, subliniind că mesajul anterior a fost unul corect însă ștergerea acestuia a fost determinată de incapacitatea anumitor cititori de a înțelege semnificația acestor mesaje.

Contextul în care au avut loc declarațiile

61. Afirmațiile au fost făcute de către părțile reclamate în data de 06.11 – 07.11. 2019, pe paginile de Facebook ale acestora (i.e. structurile teritoriale ale Partidului Social Democrat), în contextul campaniei electorale.

62. Părțile reclamate își exprimă propriile opinii legate de numele de origine străină purtate de unii politicieni români.

63. Afirmațiile făcute au avut un rol important în sfera de dezbatere publică.

64. Întrebarea ar fi dacă aceste aprecieri erau necesare în contextul dezbaterii publice. Astfel, Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică, afirmațiile părților reclamate referindu-se la cele două categorii, cu argumentarea propriilor opinii.

Conținutul declarațiilor

"Nume românesc versus nume de străin.

Vasile versus Iohannis, Orban și Bârna

Iohannis, PNL și USR ne jignesc românii! Am observat în mai multe "ieșiri" ale domnilor Iohannis, Orban și Bârna cum aceștia ironizau numele Vasile doar din simplu motiv că cel de al doilea nume al premierului Viorica Dăncilă este Vasilica. Le atragem atenția domnilor Ludovic Orban, Klaus Werner Iohannis și Bârna că membri PSD nu au ironizat numele de origine străină, adică ungară și germană pe care aceștia le poartă. Nu vom tolera atitudinea sfidătoare a acestor așa-zisi lideri care au reușit să-i manipuleze pe români cu tupeu și lipsă de bun simț. Domnilor Iohannis, Orban și Bârna, numele Vasile este purtat cu mândrie de aproape 600.000 de români care-și doresc să trăiască decent în țara lor fără să fie sfidați, jigniți, ignorați la nesfârșit de un președinte care niciodată nu a venit în mijlocul lor. Vasile este un nume pe care românii îl poartă pentru că este numele unuia dintre cei mai importanți sfinți ai Bisericii Ortodoxe, considerat păzitor de duhuri rele. Vasilică Viorica Dăncilă este numele candidatului de naționalitate română la președinția României și care merită să-i conducă pe români. Vasilica Viorica Dăncilă este candidatul creștin-ortodox, precum majoritatea cetățenilor români, candidatul care a susținut familia tradițională la referendumul din toamnă anul 2018. Acestea sunt trăsăturile normalității României.

În România, drepturile la opinie și la vot democratic nu sunt îngrădite. Dar oare este NORMAL ca reprezentanții Bisericii Evanghelice-Luterane, din care face parte sasu Klaus Iohannis și reprezentanții Bisericii Unitariene, de care aparține etnicul maghiar Ludovic Orban, să declare public că nu susțin familia formată dintre un bărbat și o femeie, așa cum este familia tradițională românească, iar acești doi lideri de la PNL să nu ia atitudine?

Oare este România NORMALĂ dacă a ajuns, astăzi, să fie condusă de oameni care nu simt românește, care nu înțeleg obiceiurile, tradițiile și spiritul nostru românesc, transmis din strămoși?

Români, 10 noiembrie este ziua în care aveți dreptul să decideți să trăiți într-o țară normală! Votați Viorica Dăncilă, un bun român!" (PSD Sibiu)

"Klaus, Siegfried, Kovesi, Orban, Hellvig, Clotilde, Kelemen, Tomac. Au ajuns străinii să ne conducă țara? Felicitări SRI." (PSD Focșani)

Unde au fost făcute afirmațiile respective

65. Petenta sesizează faptul că afirmațiile părților reclamate au avut loc în spațiul public, pe paginile de Facebook ale acestora (structurile teritoriale ale PSD).

66. Având în vedere faptul că afirmațiile respective au avut loc ca și comunicări în cadrul unor pagini de socializare, acestea au avut un caracter public.

67. Impactul public al respectivelor declarații este unul semnificativ, în presa națională apărând mai multe articole pe această temă, comunicările fiind considerate atacuri asupra minorităților:

"PSD Sibiu, postare xenofobă:" Nume românesc versus nume de străin. Vasile versus Iohannis, Orban și Bârna"

"PSD nu se dezmințe, încă o organizație a partidului face afirmații xenofobe pe Facebook: „Au ajuns străinii să ne conducă țara?"

"PSD, atac xenofob pe Facebook: Iohannis, Orban și Barna, nume de străini

"PSD, atac xenofob pe Facebook, cu erori gramaticale. Postarea a dispărut, dar o puteți vedea aici"

"PSD, forțat să retragă postările xenofobe din campania electorală"

"PSD Sibiu, postare controversată: Werner, Bârna, Orban, nume de străini".

Concluzii

68. Colegiul director apreciază că exprimările folosite și modul în care au fost făcute afirmațiile în articolele postate de către părțile reclamate, precum și declarațiile din cuprinsul acestor articole sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

69. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și pluraliste. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

70. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei).

71. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că „libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgerison vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

72. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

73. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței sale bine stabilite, că presa joacă un

rol esențial într-o societate democratică, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

74. Libertatea de exprimare nu este însă un drept absolut și comportă limitări în situații expres prevăzute de lege. În acest sens, este relevantă practica Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg în aplicarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită de o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei "nevoi imperioase" susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.) Protecția demnității umane este una dintre valorile protejate în raport cu libertatea de exprimare. Libertatea de exprimare este susținută până la limita în care încalcă un alt drept fundamental într-o măsură atât de gravă, încât dreptul la libertate de exprimare devine secundar. Libertatea de exprimare acoperă și declarațiile jignitoare până la momentul la care acestea nu conduc la incitare violentă (Surek și Ozdemri vs. Turcia, Karatas vs. Turcia, Oberschlick-Austria și Nilse – Johnsen vs. Norvegia – CEDO).

75. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general, cât și de politicieni, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

76. În speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, părțile reclamate generalizând, depășind limitele libertății de exprimare, creând o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa tuturor persoanelor aparținând altor comunități etnice: *Le atragem atenția domnilor Ludovic Orban, Klaus Werner Iohannis și Bârna că membri PSD nu au ironizat numele de origine străină, adică ungară și germană pe care aceștia le poartă. Nu vom tolera atitudinea sfidătoare a acestor așa-ziși lideri care au reușit să-i manipuleze pe români cu tupeu și lipsă de bun simț. Partea reclamată PSD Sibiu ține să sublinieze că "Klaus, Siegfried, Kovesi, Orban, Hellvig, Clotilde, Kelemen, Tomac. Au ajuns străinii să ne conducă țara? Felicitări SRI."*

77. Prin apărările formulate și în susținerile părților reclamate, acestea arată faptul că postările invocate de petentă sunt de fapt, un drept public la replică, o luare de poziție în raport de ieșirile unor oponenti politici care, în virtutea discursului electoral, creau mecanisme antagonice limitelor dreptului la liberă exprimare, intrând în sfera denigrării și a prejudicierii demnității candidatului la alegerile prezidențiale. Colegiul director apreciază că postările având drept la replică nu pot trece peste această obligație, *rolul comunicării unui discurs politic nefiind acela de a aduce atingere demnității umane ci de a sublinia tare ale societății și ale persoanelor publice.* Aspectele invocate de părțile reclamate nu conduc la concluzia inexistenței unui comportament care să nu fi avut ca scop sau să nu fi vizat crearea unei atmosfere ostile, degradante și umilitoare la adresa tuturor persoanelor de etnie din politica românească, sau comunităților etnice, în general.

78. Numirea unor persoane de cetățenie română ce aparțin unor comunități etnice ca fiind străini depășește cu mult libertatea de exprimare și un oarecare caracter pamfletar. Afirmările părții reclamate PSD Sibiu merg mai departe, în susținerea aceleiași idei, arătând că *Oare este România NORMALĂ dacă a ajuns, astăzi, să fie condusă de oameni care nu simt românește, care nu înțeleg obiceiurile, tradițiile și spiritul nostru românesc, transmis din strămoși?*

79. În cazul de față se analizează declarațiile unor persoane care sunt oameni politici iar din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, această calitate poate fi asemănată cu

cea a funcționarilor publici. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar în mod deosebit are un caracter indispensabil pentru persoanele alese în funcții de demnitate publică, pentru partidele politice și pentru membrii acestora, deoarece ei reprezintă pe cei care le dau votul, răspund preocupărilor acestora și le apără interesele (a se vedea Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, comentată și adnotată, vol. I, pag. 750, pct. 66). Ingerința în limitele libertății de exprimare a unei persoane aflate în funcție de demnitate publică induce responsabilități deosebite instituțiilor statului.

80. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, *chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se "hrănește" din libertatea de exprimare* (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este o personalitate, opiniile formulate având un larg impact. Reiterăm faptul că este esențial pentru persoanele publice ca, atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor, rolul acestora în cadrul democrației constituționale obligându-i să își aleagă forme adecvate de exprimare, astfel încât prin declarațiile publice să evite comentarii interpretabile și care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței.

81. Prin modul în care sunt redactate comunicările respective sunt atinse două criterii de discriminare respectiv comunitățile etnice în general și politicienii care aparțin acestor minorități în special, exprimările folosite creând o atmosferă ostilă, fiind încălcat dreptul la demnitate.

82. Potrivit art. 15 din OG nr. 137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia*”.

83. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colecția de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „*exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagardării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice*”.

84. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “*orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare*” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “*exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.*”

85. Cu privire la partea reclamată Partidul Social Democrat – Structura centrală, respectiv R1, Colegiul director apreciază că aspectele semnalate nu intră sub incidența art. 2 al OG

nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.

86. Referitor la partea reclamată .. respectiv R3, Colegiul director reține că nu există niciun element de incitare, considerând că nu ne aflăm în prezența unui “pericol evident și prezent” (clear and present danger), existând posibilitatea de reacție publică la adresa declarațiilor părții reclamate. Faptele sesizate nu depășesc limitele libertății de exprimare, nu constituie fapte de discriminare în sensul în care să se impună constatarea unei contravenții și aplicarea unei sancțiuni contravenționale ca instrument juridic.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice iar o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit.

87. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere *obiectivul urmărit de către partea reclamată, conținutul declarațiilor, contextul în care a avut loc, rolul în societate a persoanei, autor al afirmației*, Colegiul director urmează a reține faptul că declarațiile părții reclamate .. (R3) se încadrează în limita libertății de exprimare constatând că, în speță „nu este necesară într-o societate democratică” interferența statului în limitarea libertății de exprimare. Fapta sesizată nu constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2, alin. 1 și art. 15 din OG nr. 137/2000R.

88. Colegiul director reține faptul că, în cazul semnalat de petentă, afirmațiile părților reclamate PSD Sibiu și PSD Vrancea, respectiv R2 și R4 au un caracter discriminatoriu, fiind incidente prevederile art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

89. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director dispune sancționarea cu amendă a părților reclamate R2 și R4, respectiv PSD Organizația Sibiu și PSD Organizația Vrancea.

90. Cu privire la sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director are în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin.(2), din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Respinge excepția lipsei calității procesuale a partidului Social Democrat – Structura centrală, precum și excepția necompetenței materiale a CNCD, excepții invocate de către părțile reclamate;
2. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul naționalității, potrivit art. 2, alin. (1) și precum și al art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
3. Sancționarea părții reclamate PSD Organizația Vrancea, cu adresa de comunicare la sediul .., cu amendă contravențională în valoare de 2.000 lei, pentru faptele prevăzute la art. 2, alin. (1) și art. 15 ale OG nr. 137/2000R, conform art. 26, alin.(1) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (6 voturi pentru 2 împotrivă ale membrilor prezenți la ședință);
4. Sancționarea părții reclamate PSD Organizația Sibiu, cu adresa de comunicare la sediul .., cu avertisment, pentru faptele prevăzute la art. 2, alin. (1) și art. 15 ale OG nr. 137/2000R, conform art. 26 alin. (1) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (cu 7 voturi pentru și unul împotrivă ale membrilor prezenți la ședință);
5. Se recomandă părții reclamate PSD Organizația Sibiu revizuirea mesajelor electorale și eliminarea componentelor discriminatorii din aceste mesaje;
6. Cu privire la partea reclamată, faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2, alin (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
7. Cu privire la partea reclamată Partidul Social Democrat – Structura centrală, aspectele semnalate nu intră sub incidența art. 2 al OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare;
8. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Partea reclamată PSD Organizația Vrancea va achita amenda la la Direcția de Impozite și Taxe Locale a localității de reședință. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 20.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, SANDU VERONICA TATIANA – membru, DINCĂ ILIE – membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – membru, HALLER ISTVÁN –

membru, LAZĂR MARIA - membru, POPA CLAUDIA SORINA – membru, CRISTIAN JURA - membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

AZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Motivat/redactat: P.C.S./F.L.

Data: 15.06.2020

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată, și a Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.